

මුදල් උපයෝගය බෝග අතරින් කපු ප්‍රධාන වෑනක් ගනී. එහෙත් එය සෑම පළාතකම සාර්ථක ලෙස වගා කළ නොහැක. මෙරට විශ්ලි කලාපයේ සමහර පෙදෙස්වල පමණක් කපු සාර්ථක ලෙස වගා කළ හැකිය.

1903දී කපු පර්යේෂණ කටයුතු පළමුවරට මහලුප්පල්ලමේ ආරම්භ කළ බව වාර්තා වෙයි. මේ කාලයට ඉහතදී ද කපු වැවිලි තුබූ බවට සාක්ෂි තිබේ. 1908 වන විට වයඹ පළාතේ හේන්වල අක්කර 245ක කපු වගා කළ බව සැලැස්. අලෙවි කිරීමේ අපහසුකම් හා අඩු මිල නිසා කපු වගා කිරීම ගැන එතරම් උනන්දුවක් එ කාලයේදී දක්වා නැත. 1944 දී විර විල රජයේ ගොවිපලේ කපු වගාව නැවත ආරම්භ කර තිබේ. මේ පිළිබඳ දැඩි උනන්දුවක් පෙන්නවා තිබෙන්නේ 1948 දීය. දැනට කපු වගා කරන බිම් ප්‍රමාණය අක්කර 4,000 කට වැඩිය.

කපු වගාව සඳහා යොග්‍ය පෙදෙස්

කපු සාර්ථක ලෙස වගා කළ හැක්කේ ඊට සුදුසු පස හා දේශගුණය ඇති තැන්වල පමණි. මේ කරුණ හේතුවකට ගෙන, වෙනත් බෝග වලට වෙන්වී තිබෙන බිම් පෙදෙස් හා සසඳා බලන විට කපු වැවීමට වෙන්වී ඇත්තේ ඉතා කුඩා බිම් ප්‍රමාණයකි.

වණිපතනය. මෙරට කපු වගා කරන්නේ මුලුමනින්ම වැසි දියෙන් යැපෙන වගාවක් වශයෙනි. විශ්ලි කලාපයේ සෑම පෙදෙසක්ම

කපු වගාවට නුසුදුසුය. හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කය කපු වැවීමට ඉතාම යෝග්‍ය ප්‍රදේශය ලෙස සලකනු ලැබේ. විශ්ලි කලාපයේ වෙනත් තැන්වල මෙය වගා කළ හැකි නමුත්, මේ තැන්වල වණිපතනය අධික විය හැකි බැවින් සතුටුදායක අස්වැන්නක් ලබා ගැනීම අපහසු වී තිබේ.

සාමාන්‍යයෙන් මාස් කන්නේදී කපු වගා කරනු ලැබේ. කපු වගාවකට අඟල් 25 සිට 35 දක්වා වණිපතනයක් අවශ්‍යය. මේ වණිපතනයෙන් වැඩි තරමක් කපු පැළෑටි වැඩෙන මුල් කාලයවූ ඔක්තෝබර් සිට දෙසැම්බර් දක්වා ඇති තුන් මාසය තුළ ලැබී, එක සමච පැතිර යා යුතුය. සතර වැනි මාසය හෙවත් ජනවාරි මාසයේ පොදු වැසි ලැබිය යුතුය. පර්යේෂණවලින් හෙළිවී ඇති කරුණ අනුව, වැඩිම අස්වැන්නක් ලබා තිබෙන්නේ අඟල් 24ක වණිපතනයක් ඔක්තෝබර් සිට පෙබර වාරි දක්වා ලැබුන විටය. තද වැස්ස නිසා පසෙහි ජලය රැඳුනොත් ගෙඩි හැලෙනට පුළුවන. ගෙඩි පැසීම හා නෙලා ගැනීම පහසු වන පිණිස පෙබරවාරියේ සිට විශ්ලි කලාපයක් අවශ්‍ය වෙයි.

විශ්ලි කලාපයේ කපු වගා කරන ඇතැම් පෙදෙස්වලට 'වැඩෙන' කාල සීමාවේදී ලැබෙන වණි පතනය පහත සඳහන් කර ඇත :—

	වණිපතන ලැබෙන සාමාන්‍ය වණිපතනය (1911-1940)		ඔක්තෝබර් සිට පෙබරවාරි දක්වා සාමාන්‍ය වණිපතනය	
	අඟල්		අඟල්	
අම්බලන්තොට	...	44.36	...	24.32
හම්බන්තොට	...	43.25	...	23.42
ලියන්ගහතොට	...	52.97	...	30.32
තිස්සමහාරාමය	...	44.84	...	27.03

කපු නෙලීම

එක සමච ජාතිර යා යුතු වන පනනයක් වැඩෙන කපු පාලයට අවශ්‍ය බව කපු වැවීමට සුදුසු පහත සඳහන් පෙදෙස්වල වනිපනන යෙන් තේරුම් ගත හැකිය :-

අවුරුදු 20 ක් තුළදී සාමාන්‍ය වටා පනනය අහල් වලින්

	සැප්තැම්බර්	ඔක්තෝබර්	නොවැම්බර්	දෙසැම්බර්	ජනවාරි	පෙබරවාරි	මාර්තු	එකතුව
අම්බලන්තොට	2.6	6.0	7.8	6.9	3.6	0.9	3.9	31.6
හම්බන්තොට	3.1	4.8	7.8	5.6	3.8	1.0	3.8	29.9
තිස්සමහාරාම	2.1	5.2	9.4	7.1	4.3	1.2	4.3	33.6
ලියන්ගහතොට	2.7	8.0	9.9	7.2	3.7	1.8	6.5	39.8

පස. කපු වගා කිරීම සඳහා සුදුසු පස තෝරා ගැනීම ඉතා වැදගත් කරුණකි. සුදුසු වර්ෂා පනනයක් ඇතත්, ඇතැම් පෙදෙස්වල පස කපු වැවීමට යොග්‍ය නොවේ. පුත්තලම හා කල්පිටිය අවට වෙරළ බඩ ප්‍රදේශයේ ඇති පස ඉතා සැහැල්ලුය. කපු ගසේ මුල් ගැඹුරට වැඩෙන හෙයින් හොඳින් දිය සිරාව බැස යන ගැඹුරැති පස් සහිත ඉඩම් යොග්‍ය වේ. වැඩියෙන් සරු පොළොවේ කපු ගස කොළ සහිත වන බැවින් අස්වැන්න අඩුවී කෙඳි බාලවෙයි. මෑතකදී සොයා ගත් එච්. සී. 101 වර්ගය ඉහත සඳහන් කළ සරු පොළොවේ වුවද සතුටුදායක අස්වැන්නක් ගෙන දෙයි.

මහඉලුප්පල්ලමේ ඉඩම් භාවිතය පිළිබඳ කරන ලද අත්හදා බැලීම් වලින් පෙනී යන්නේ එක්තරා පංතියක ඉඩම් කොටස් පමණක් කපු වගා කිරීමට සුදුසු බවයි. ජලය ලබා දිය නොහැකි, තරමක් උස්ව පිහිටි, දිය සිරාව බැස යන බිම් පෙදෙස් කපු වැවීම සඳහා යෝග්‍ය වේ. මෙහි සාමාන්‍යයෙන් රතු පැහැයට හුරු පස් දක්නට ලැබේ. ගොවිහු මෙවැනි පසට 'ගුරු' පස කියාද ව්‍යවහාර කරති.

කපු ගස වෙනත් බෝග මෙන් පසෙන් වැඩි පෝෂණයක් උරා නොගනී. තවද කපු ගසේ මුල්, පොළොවේ ගැඹුරට වැඩෙනවා ඇත. මේ කරුණු නිසා යම් බිම් පෙදෙසක කපු දිගටම වගා කළ විට අස්වැන්න ක්‍රම ක්‍රමයෙන් හීනවී යන බවක් නොපෙනේ.

වගා කළ යුතු වගීය

ගොවිකම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් මෙතෙක් කල් වගා කිරීම සඳහා බෙදා හැරියේ බී. පී. 79 වගීයයි. එහෙත් මේ වර්ගයට වඩා බෙහෙවින් උසස් වගීයක් වූ එච්. සී. 101 වර්ගය මෑතකදී තෝරාගත් එකකි. 1958 අවුරුද්දේ සිට මේ වගීයේ ඇට බෙදා හරිනු ලැබේ.

සියලුම ගොවිමහතුවන් එකම වගීයේ ඇට වගා කරන විට වෙනත් වගීයක පරාග සංයෝග නොවීම නිසා, තමා වචන වගීයේ පිරිසිදු බව ආරක්ෂා කර ගත හැකිය. තවද, එසේ කිරීමෙන් කපු පිළි නිපදවන්නන් හට එකම වගීයකට අයත් කපු විශාල තොගයක් ලබාගැනීමට ඉඩ සැලසේ.

ආසියාවේ හා ඇමෙරිකාවේ උස් බිම්වල වැවෙන්නාවූ කපු වගීන්, සී අයිලන්ඩ් දූපත් වල හා ඊජිප්තුවේ වැවෙන වගීන් ලංකාවේ වගාකොට අත්හදා බලන ලදී. මේ සියලුම වගීවලින් ඇමෙරිකාවේ උස් බිම්වල වැඩෙන වගී අපේ දේශගුණයට හා වෙළඳුම් අවශ්‍යතාවයට ගැලපේ. දෙපාර්තමේන්තුවෙන් නිර්දේශ කර ඇති එච්. සී. 101 වගීය ඇමෙරිකාවේ උස්බිම්වල වැවෙන වගී අතරින් තෝරා ගත් එකකි. සිටුවීමෙන් මාස 2කට පසුව මේ වගීයේ මල් හටගනී. මාස 3½ කින් ගෙඩි නෙලා ගත හැක. ඇට සහිත අපිරිසිදු කපු රාත්තල් 100 කින් ඇට රහිත පිරිසිදු පුළුන් රාත්තල් 33.8ක් ලබාගත හැකිය. (බී. පී. 79 යෙන් ලබාගත හැක්කේ රාත්තල් 27.5 ක් ය). තවද එච්. සී. 101 වගීයේ කෙඳි අහල් 1¼-1 3/8ක් පමණ වේ. (බී. පී. 79 අහල් 1¼-1½). මේ හැර මේ වගීයේ කෙඳි ශක්තිමත් බවත්, බීජ ආවරණ රහිත හොඳ පෙඳුමෙන් යුත් බවත් පෙනී ගොස් තිබේ.

වගා කළ යුතු අන්දම හා සුදුසු කාලය

කාලය. මාස් කන්නේ මුලින්ම වැසි ලැබෙන සැප්තැම්බර් අග හරියේදී හෝ ඔක්තෝබර් මුල් කාලයේදී කපු සිටුවීම ප්‍රයෝජනවත්ය. කල් ඇතිව වගා කිරීමෙන් අස්වැන්න වැඩිවෙයි.

බොහෝ විට සැප්තැම්බර්-ඔක්තෝබර් මාස වලදී ලැබෙන වනිව නියමිත පරිදි නොලැබෙන නිසා, ඉතා සුලු කාලයක් තුළදී

පස සකස් කරගෙන වැපිරීමට සිදුවෙයි. එම නිසා හැකි ඉක්මනින් මේ කටයුතු කරගැනීම සඳහා විධිවිධාන යොදා ගත යුතුය.

වණිව බලාපොරොත්තුවෙන් වියළි කාලයේදී සිටුවීම ඇතැම් විට කරනු ලැබේ. එහෙත් එසේ කිරීමෙන් පසුව, වණිව නියමිත අන්දමින් නොලැබුණොත් මියන් විසින් ඈට ඉවත් කිරීමට පුළුවන.

අවශ්‍ය ඈට ප්‍රමාණය. අක්කරයක් සිටුවීම සඳහා ඈට රාත්තල් 8-10 දක්වා වුවමනා කෙරේ. ඈට සිටුවන උපකරණයක් හෝ යන්ත්‍රයක් භාවිතා කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම්, ඈට එකට නො ඇලීම පිණිස පිරි හෝ ගොම සමඟ ඈට කලවම් කර වේලා ගත යුතුය.

පස සකස් කිරීම හා පෝර යෙදීම. ඉඩමේ පස ගැඹුරට බුරුල්කර පස මැනවින් සකස් කර ගත යුතුය. මිශ්‍ර පෝර හෝ ගොම පෝර අක්කරයකට වෙන් 3 සිට 5 දක්වා ප්‍රමාණයක් යෙදීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එසේ පෝර යෙදූ විට ඉතා සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලැබේ.

රට පෝර යෙදීමෙන් වැඩි යහපතක් සිදු නොවෙයි. පසෙහි ජීවත්තක හෙවත් නයිට්‍රජන් අඩු නම් අක්කරයකට සල්ෆේට් ඔෆ් ඇමෝනියා හොඳ්වරයක් යෙදීම ක්‍රමයට හුරුය.

ඈට සිටුවන විට පේළි අතර පරතරය අඩි 3කුත්, පේළියේ පැළ අතර පරතරය අඩි 2කුත් තැබිය යුතුය. අල්ලියක ඈට 4ක් 5ක් පමණ දමනු ලැබේ. පළමු වල්නෙලීමේදී අල්ලියක පැළ 2ක් තබා ඉතිරි පැළ ඉවත් කළ යුතුය.

වගාවට සාත්තු කිරීම

වල් නෙලීම. වගාවේ මුල් අවධියේ සිටම වල් පැළෑටි මර්දනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. වල් පැළෑටි ඇති වුවහොත් කපු පැළවල අතු බෙදීම නිසියාකාරව සිදු නොවේ. ඈට පැළවී සති 2කට පසු පළමුවර වල් නෙලා, පැළ වටා පස් ගොඩ කළ යුතුය. පළමු වල් නෙලීමෙන් සති 3කට හෝ 4කට පසුව දෙවැනි වර වල් නෙලීම කළ යුතුය. වල් පැළෑටි බෙහෙවින් වැඩෙන පළාත්වල මල් හට ගැනීමට පෙර 3 වැනි වරටත් වල් නෙලීමට සිදුවිය හැක.

කෘමි හා රෝග උවදුරු. මෙරට කපු වලට වැඩියෙන් හානි කරන කෘමි වර්ග නම් ගෙඩි පණුවාය. ගෙඩි පණුවාගෙන් කපු පුළුන්වලට හා ඈටවලට අනතුරු වේ. කපු කොළ හකුලන කෘමින්ගෙන් වන හානිය එතරම් බලවත් නොවේ.

රෝග අතරින් කොළ රතු පැහැ ගන්වන "බ්ලයිට්" රෝගය ගැන සැලකිලිමත්විය යුතුය. නයිට්‍රජන් හා මැග්නීසියම් අඩු වීම නිසා මෙවැනි රතු පැහැයක් ඇති වෙයි. මාස තුනක් වයස් වූ පසු රෝග ලක්ෂණ වගාවේ දක්නට ලැබේ. ඊළඟ වාරයේදී ඉන්ද්‍රියවන් පෝර හෝ රට පෝර වැඩි පුර යෙදීමෙන් රෝගය නැවත ඇතිවීම වැළැක්විය හැක.

අස්වැන්න රැස් කර ගැනීම

සිටවීමෙන් මාස 3කට පසුව ගෙඩි නෙලීම ආරම්භ කොට සති දෙහෙකට වරක් බැගින් 5 වැනි මාසය දක්වා ගෙඩි නෙලා ගත හැක. හොදින් පැලී විවෘත වූ ගෙඩි වලින් පමණක් කපු ලබා ගත යුතුය. කඩා ගන්නා විට පිරිසිදු සුදු පාට කපු අපිරිසිදු කපු වලින් වෙන් කර තබා ගැනීම අමතක නොකළ යුතු කරුණකි.

මිශ්‍ර කපු දෙවැනි පන්තියෙහි ලා ගැනෙන හෙයින් හොඳ කපු හා බාල කපු මිශ්‍ර නොකළ යුතුය. පළමුවැනි පන්තියේ කපු හොණ්ඩරයක මිල රුපියල් 56ක් වන අතර දෙවැනි පන්තියේ කපු හොණ්ඩරයක මිල මෙයින් බාගයක් පමණි.

ඇට සහිත කපු, වෙළඳාමට පෙර අවි රැගිමියෙන් ඉතා හොඳට වේලා ගත යුතුය. මෙරට නිපදවන කපු වැල්ලවත්තේ රෙදි මෝල මගින් මිලට ගනු ලැබේ.

කාල ගුණය අනුව අස්වැන්න වෙනස් වේ. අක්කරයකින් සාමාන්‍යයෙන් ඇට සහිත කපු හොණ්ඩර 5 සිට 15 දක්වා ලබා ගත හැක.

ඇට සැපයීම හා වගීයේ පිරිසිදු බව

ආරක්ෂා කිරීම

මුළදී, ඇට සහිත කපු වැල්ලවත්තේ රෙදි මෝලට යවා පැළ කිරීමට වුවමනා ඇට ආපසු ලබා ගන්නා ලදී. මේ ක්‍රමයේදී ඇට මිශ්‍රවීමට ඉඩ තිබුණේය. එහෙත් පිරිසිදු ඇට සැපයීමට විධිවිධාන දැන් යොදා ගෙන යනු ලැබේ.

දැනට නිර්දේශකර තිබෙන එච්. සී. 101 වගීයේ පිරිසිදු බව රැකගනු ලබන්නේ තිස්සමහරාම රජයේ ගොවිපලේය. මෙයින් ලැබෙන ඇට, පළමු වතාවේදී බෝකර ගනු ලබන්නේ විරවිල හා බටහන ගොවිපල් වලදීය. දෙවැනිවර බෝකිරීම පැල්වැහැර, මහ ඉලුප්පල්ලම හා හම්බන්තොට ගොන්නෝ රුව යන ස්ථානයන්හි කරනු ලැබේ.

විරවිල රජයේ කපු පර්යේෂණස්ථානය